

Ministerie van Veiligheid en Justitie
t.a.v. de Minister, drs. S.A. Blok
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Den Haag, 1 februari 2017
dossiernummer: 102364
uw kenmerk:
telefoonnummer:
e-mail:

Betreft: consultatie wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet griffierechten burgerlijke zaken in verband met het mogelijk maken van Engelstalige rechtspraak

Zeer geachte heer Blok,

Op 16 december 2016 is de internetconsultatie wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet griffierechten burgerlijke zaken in verband met het mogelijk maken van Engelstalige rechtspraak gepubliceerd. De NOvA heeft de adviescommissie burgerlijk procesrecht en de adviescommissie buitenland gevraagd over het voorstel te adviseren. Bijgaand stuur ik u de adviezen van de adviescommissies. De algemene raad sluit zich aan bij de overwegingen van de adviescommissies en verzoekt u deze bij de verdere uitwerking te betrekken.

In aanvulling op de adviezen van de adviescommissies merkt de algemene raad het volgende op: De algemene raad staat, zoals blijkt uit de bijgevoegde adviezen, achter de oprichting van het NCC en het NCCA. De algemene raad is daarbij van mening dat het oprichten van het NCC en het NCCA op geen enkele wijze een negatieve invloed mag hebben op de reguliere rechtspraak die al zeer onder druk staat.

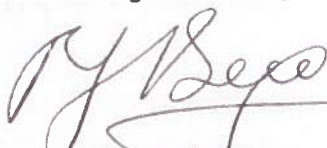
De algemene raad constateert dat het voorgestelde systeem van kostendekkende griffierechten afwijkt van het systeem van de reguliere griffierechten en dat dit leidt tot significant hogere griffierechten. De algemene raad is van mening dat een dergelijk, afwijkend, systeem van griffierechten binnen de Nederlandse rechtspraak principieel onwenselijk is. Griffierechten dienen voor de verschillende kamers van de rechtbank (of het nu het NCC betreft of bijvoorbeeld de Ondernemingskamer) gelijk te zijn. Voorkomen moet worden dat marktwerking in de rechtsspraak wordt geïntroduceerd, met de mogelijkheid voor meer kapitaalkrachtige partijen om op efficiëntere wijze en met minder belemmeringen hun recht te halen.

Bezoekadres
Neuhuyskade 94
2596 XM Den Haag
Tel. 070 - 335 35 35
Fax 070 - 335 35 31

Postadres
Postbus 30851
2500 GW Den Haag

Daarnaast roept het voorgestelde systeem van kostendeekkende griffierechten een aantal vragen op, waaronder de vraag op welke kosten in aanmerking worden genomen om vast te stellen of er sprake is van kostendeekkendheid en de vraag of bij mee- of tegenvallende resultaten de hoogte van de griffierechten overeenkomstig wordt aangepast.

Met de meeste hoogachting,
namens de algemene raad,

mw. mr. R.G. van den Berg
algemeen secretaris

bijlage: adviezen van de adviescommissie burgerlijk procesrecht en de adviescommissie
buitenland

ADVIEZEN

Van : adviescommissie burgerlijk procesrecht en de adviescommissie buitenland
Datum : 30 januari 2017
Betreft : **Wetsvoorstel houdende wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet griffierechten burgerlijke zaken in verband met het mogelijk maken van Engelstalige rechtspraak bij de internationale handelskamers van de rechtbank en het gerechtshof Amsterdam**

SAMENVATTING

De adviescommissie burgerlijk procesrecht staat positief tegenover het wetsvoorstel dat strekt tot instelling van een nieuwe internationale handelskamer bij de rechtbank en het gerechtshof Amsterdam onder de naam *Netherlands Commercial Court* (NCC) en *Netherlands Commercial Court of Appeal* (NCCA). Met beperkte wijzigingen van de wet wordt voorzien in de mogelijkheid om, als partijen dat zijn overeengekomen, over complexe, internationale geschillen in het Engels te procederen bij een gespecialiseerde handelskamer van de rechtbank en het gerechtshof Amsterdam. Deze mogelijkheid voorziet in een duidelijke behoefte van het bedrijfsleven. Bijkomend voordeel van behandeling van complexe, internationale geschillen door de NCC(A) is dat de reguliere rechtspraak niet langer belast wordt met de behandeling van deze geschillen, die een onevenredig beslag kunnen leggen op de capaciteit en financiën van de rechterlijke macht. Zo bezien is het NCC ook goed voor de doorstroming en afhandeling van zaken in de reguliere rechtspraak.

De Adviescommissie Buitenland onderschrijft het belang van het NCC voor de economie en het vestigingsklimaat in Nederland. Goede rechtspraak is een belangrijke factor voor een goede economie en meer welvaart. Het is belangrijk dat Nederland haar goede positie op het gebied van rechtspraak behoudt en innovatieve initiatieven ontplooit. Voor een handelsland als Nederland is het een goed initiatief om gespecialiseerde rechtspraak in de Engelse taal (de wereld handelstaal) in het NCC zo spoedig mogelijk op te richten en uit te bouwen. Het gaat om complexe en internationale geschillen. Het is goed dat hierin geïnvesteerd wordt.

De oprichting van het NCC en het NCCA is naar het oordeel van de adviescommissie een belangrijke ontwikkeling die snel ingevoerd dient te worden in het besef dat het goed is voor de BV Nederland.

Kernpunten adviescommissie burgerlijk procesrecht

- Uitwerking in procesreglement
De precieze wijze van procederen bij de NCC(A) wordt uitgewerkt in het NCC-procesreglement. Het is van belang dat dat reglement tijdig beschikbaar komt, zowel in het Engels als in het Nederlands, en dat daarin onder andere handvatten worden gegeven om vast te stellen wanneer sprake is van een "internationaal geschil".
- Forumkeuze
Het verdient aanbeveling voor de geldigheid van de forumkeuze aansluiting te zoeken bij de vereisten van artikel 25 Brussel I *bis* Verordening en artikel 3 Haags Forumkeuzeverdrag, zodat een forumkeuze voor de NCC ook kan zijn vervat in algemene voorwaarden of statuten.

022 09:31 0006

- Exceptie van onbevoegdheid
 Het is goed dat volstaan kan worden met het opwerpen van een bevoegdheidsverweer en dat in dat geval in eerste instantie het lagere griffierecht geldt. Wel dient in de wet expliciet te worden opgenomen dat een bevoegdheidsverweer in het Nederlands mag worden gevoerd. Voorts is wenselijk dat in de wet duidelijk wordt gemaakt bij welke appelrechter (gerechtshof Amsterdam of NCCA) beroep moet worden ingesteld indien de NCC oordeelt dat de Nederlandse rechter geen rechtsmacht heeft.
- Conservatoir beslag
 Het verdient aanbeveling in het wetsvoorstel een regeling op te nemen voor de bevoegdheid van de voorzieningenrechter van de NCC voor het vragen van verlop voor het leggen van conservatoir beslag (een Europees bankbeslag daar onder begrepen) voor een vordering waarvoor de eis in de hoofdzaak wordt ingesteld voor de NCC.
- Samenhang met KEI
 De adviescommissie kan zich goed voorstellen dat voor de NCC een eigen digitaal systeem wordt ontwikkeld, dat – in elk geval in eerste instantie – los zal staan van KEI, zodat de start van de NCC niet wordt vertraagd door de implementatie van het KEI-project.

Kernpunten adviescommissie buitenland

- Voor de acceptatie van de uitkomsten van de procedures, en daarmee het succes van het NCC, is het van belang dat er zal worden voorzien in:
  - (i) een goede regie, met ook pre-hearing instructie;
  - (ii) de mogelijkheid van een proces op maat, waarbij partijen kunnen kiezen voor bewijslevering volgens van de internationaal geaccepteerde regels omtrent bewijslevering, zoals de IBA rules on taking evidence (die ook voor een ontlasting van de rechters kunnen leiden);
  - (iii) meer ruimte voor mondelinge behandelingen, zoals ook wordt geboden bij de gespecialiseerde Ondernemingskamer en in de IE praktijk bij de rechtbank Den Haag;
  - (iv) deugdelijk gemotiveerde beslissingen, juist ook om inzicht te geven in de kwaliteit van het Nederlands recht. Er zal veel geëist worden van de rechters en het is begrijpelijk dat daar een hoger griffierecht bij hoort.
- Daar waar toegang tot het NCC is bepaald op basis van zowel een bewuste keuze als het bestaan van een genoegzame internationale context, vraagt de adviescommissie zich af of de uitsluiting van zaken die tot de bevoegdheid van de kantonrechter behoren (zie art. 30r, lid 1 slot Rv) noodzakelijk is. Indien zich een internationale agentuurzaak voordoet, bijvoorbeeld in de financiële- of de telecomsector, zou de toegang tot het NCC niet ratione materiae uitgesloten moeten zijn, indien beide partijen die rechterskeuze wel willen maken. Hetzelfde geldt voor complexe internationale arbeidscontracten.

CONSULTATIEREACTIE ADVIESCOMMISSIE BURGERLIJK PROCESRECHT

Algemeen

1. De adviescommissie heeft kennis genomen van het bovenvermelde consultatiedocument. Het wetsvoorstel strekt ertoe om in complexe, internationale handelsgeschillen procederen in de Engelse taal mogelijk te maken als partijen dat uitdrukkelijk zijn overeengekomen. Het voorstel voorziet daartoe in de instelling van een nieuwe internationale handelskamer bij de rechtbank Amsterdam en het hof Amsterdam, aangeduid als *Netherlands Commercial Court* (NCC) en *Netherlands Commercial Court of Appeal* (NCCA). Uitgangspunt is dat procedures bij de NCC(A) in het Engels worden gevoerd, tenzij partijen gezamenlijk verzoeken de procedure bij de NCC(A) in het Nederlands te voeren. Voor de procedure bij de NCC(A) geldt een verhoogd griffierecht, zodat de voorziening op het totale budget van de rechtspraak kostenneutraal kan worden aangeboden.
2. De adviescommissie spreekt haar waardering uit voor de eenvoud van het wetsvoorstel: met beperkte wijzigingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet griffierechten burgerlijke zaken wordt het mogelijk gemaakt om voor een gespecialiseerde internationale handelskamer in het Engels te procederen. Deze mogelijkheid voorziet in een duidelijke behoefte: bedrijven opereren steeds meer op internationaal niveau en vragen in toenemende mate om kwalitatief goede, efficiënte en Engelstalige beslechting van geschillen, tegen aanvaardbare kosten.
3. Bijkomend voordeel van behandeling van complexe, internationale geschillen door de NCC(A) is dat de reguliere rechtspraak niet langer belast wordt met de behandeling van deze geschillen, die een onevenredig beslag kunnen leggen op de capaciteit en financiën van de rechterlijke macht. Zo bezien is het NCC ook goed voor de doorstroming en afhandeling van zaken in de reguliere rechtspraak.
4. De adviescommissie juicht toe dat de voorgestelde regeling het mogelijk maakt om de aan een procedure bij de NCC gerelateerde procedures bij de NCC te concentreren. Zo is voorzien in een kortgedingprocedure voor de voorzieningenrechter van de NCC en zal de NCC ook verzoekprocedures kunnen behandelen, waarbij in het bijzonder is gedacht aan verzoekprocedures zoals een voorlopig getuigenverhoor, voorlopig deskundigenbericht of voorlopige descente, als de bodemprocedure bij de NCC aanhangig is of voor de NCC wordt ingesteld.¹ Dit biedt de mogelijkheid om de rechter van de NCC ook op alle "incidenten" en aan de bodemprocedure gerelateerde kwesties te laten beslissen. In dit kader vraagt de adviescommissie er wel aandacht voor dat een regeling voor de bevoegdheid van de voorzieningenrechter van de NCC in verband met het leggen van conservatoir beslag ontbreekt. Het verdient aanbeveling hiervoor in het wetsvoorstel een regeling op te nemen (zie ook hierna, onder 16-20).

¹ Consultatieversie MvT (MvT), p. 5 en p. 10.

Reactie op specifieke onderdelen

Uitwerking in NCC-procesreglement

5. De wijze van procederen bij de NCC(A) zal worden uitgewerkt in het NCC-procesreglement. De adviescommissie beveelt aan tegelijk met het wetsvoorstel, althans zo spoedig mogelijk daarna, ook het beoogde procesreglement te publiceren, zodat tijdens de behandeling van het wetsvoorstel alle conceptregelingen voorhanden zijn en in onderlinge samenhang kunnen worden beoordeeld. Dit procesreglement zou zowel in het Engels als in het Nederlands beschikbaar moeten zijn, nu bij de NCC(A) zowel in het Engels als (op verzoek van partijen) in het Nederlands kan worden geprocedeerd.
6. Uit de toelichting blijkt dat in het NCC-procesreglement onder andere nader zal worden uitgewerkt wat moet worden verstaan onder een "internationaal geschil" als bedoeld in het voorgestelde artikel 30r lid 1 Rv. Volgens de toelichting is dit een ruim begrip en is van een internationaal geschil sprake als de zaak een internationaal aspect heeft.² De adviescommissie onderschrijft dat het begrip internationaal geschil ruim moet worden opgevat. Dit vergroot de aantrekkelijkheid van de NCC-regeling voor het (internationale) bedrijfsleven. Het is van belang dat in het procesreglement concreet wordt aangegeven aan de hand van welke criteria kan worden vastgesteld of sprake is van een internationaal aspect.³ Voorts moet het NCC-procesreglement duidelijk maken naar welk moment wordt beoordeeld of sprake is van een internationaal geschil, het moment van aanhangig maken van een procedure bij de NCC, of het moment van de forumkeuze voor de NCC.
7. Vanuit praktisch oogpunt is wenselijk dat in het NCC-procesreglement een begrippenlijst wordt opgenomen met de vertalingen van veel gebruikte termen. Op deze manier wordt voorkomen dat partijen of NCC-rechters in hun processtukken en uitspraken verschillende Engelse termen gebruiken.
8. Voor de praktijk is tevens van belang dat in het NCC-procesreglement een modelbepaling wordt opgenomen die partijen kunnen hanteren als zij willen kiezen voor geschilbeslechting door de NCC(A).

Forumkeuze

9. Partijen kunnen alleen procederen bij de NCC indien zij daar uitdrukkelijk voor hebben gekozen.⁴ Volgens de toelichting is daarvan geen sprake bij een overeenkomst waarbij de keuze voor de NCC in de algemene voorwaarden van een van de partijen is opgenomen. Indien de keuze voor de NCC in de algemene voorwaarden is opgenomen, blijft deze zonder rechtsgevolg.⁵
10. Nu de NCC(A) wordt opgericht voor de beslechting van geschillen met een internationaal karakter, vraagt de adviescommissie zich af of het geen aanbeveling verdient om voor de beoordeling van de geldigheid van een forumkeuzebeding aansluiting te zoeken bij de

² MvT, p. 8.

³ Zie bij wijze van voorbeelden de criteria genoemd in D.J. Oranje, 'The coming into being of the Netherlands Commercial Court', *TCR* 2016, p. 124, linker kolom.

⁴ MvT, p. 3.

⁵ MvT, p. 8.

022 09:31 0009

geldigheidsvereisten van artikel 25 Brussel I *bis* Verordening en artikel 3 Haags Forumkeuzeverdrag. In dit kader is van belang dat artikel 25 Brussel I *bis* Verordening een onbeperkt formeel toepassingsgebied heeft ("*Indien de partijen, ongeacht hun woonplaats, een gerecht of de gerechten van een lidstaat hebben aangewezen*"). Anders dan onder artikel 23 Brussel I Verordening, is niet vereist dat ten minste één van de bij de forumkeuze betrokken partijen op het grondgebied van een lidstaat woonplaats heeft.

11. Onder artikel 25 Brussel I *bis* Verordening is niet uitgesloten dat een forumkeuzebeding is vervat in algemene voorwaarden. Aan het schriftelijkheidsvereiste is onder andere voldaan als sprake is van een verwijzing in een overeenkomst tussen partijen onder bijvoeging van de algemene voorwaarden met daarin het forumkeuzebeding. Tegen de achtergrond van het voorgaande zou de adviescommissie niet bij voorbaat onmogelijk willen maken dat de keuze voor de NCC in algemene voorwaarden is opgenomen indien aan de geldigheidsvereisten van artikel 25 Brussel I *bis* Verordening is voldaan. Daarbij speelt een rol dat algemene voorwaarden in het internationale handelsverkeer veelvuldig worden gebruikt, en de NCC juist wordt opgericht voor de beslechting van internationale handelsgeschillen. Bovendien meent de adviescommissie dat voor de forumkeuze voor de NCC geen andere of zwaardere eisen zouden moeten gelden dan voor de keuze voor arbitrage. Voor zover de vrees zou bestaan dat consumenten de dupe worden van een forumkeuze voor de NCC in algemene voorwaarden, zij erop gewezen dat het forumkeuzebeding op de "zwarte lijst" van artikel 6:236 BW staat.⁶ In voorkomende gevallen kunnen ook kleine ondernemers zich via de toetsing aan de open norm van artikel 6:233 a BW beroepen op de reflexwerking van deze bepaling.⁷
12. Voorts kan onder artikel 25 Brussel I *bis* Verordening een geldige forumkeuze zijn vervat in de statuten van een vennootschap. Een forumkeuzebeding in de statuten van een vennootschap voldoet ten aanzien van iedere aandeelhouder aan de vormvereisten van artikel 25 lid 1 Brussel I *bis* Verordening, wanneer deze statuten op een voor hem toegankelijke plaats zijn neergelegd (zoals het hoofdkantoor van de vennootschap) of in een openbaar register zijn ingeschreven, ongeacht of de aandeelhouder aan wie het beding wordt tegengeworpen tegen het aannemen van het beding heeft gestemd of pas na het aannemen van dat beding aandeelhouder is geworden.

Exceptie van onbevoegdheid

13. De adviescommissie onderschrijft het belang van bescherming van de positie van partijen die menen dat zij ten onrechte worden betrokken in een procedure bij de NCC, waar hogere griffierechten gelden en waar in beginsel in het Engels wordt geprocedeerd. In dat kader is goed dat artikel 30r lid 3 Rv bepaalt dat bij een beroep op de exceptie van onbevoegdheid of op andere verweren dat de zaak niet behandeld moet worden door de NCC, kan worden volstaan met deze exceptie of verweren totdat hierover is beslist. Voorts is goed dat bij een beroep op onbevoegdheid van de NCC de verweerder in eerste instantie (slechts) het reguliere griffierecht is verschuldigd.

⁶ Artikel 6:236 sub n BW.

⁷ In dit kader is van belang dat de verweerder die verschijnt en de bevoegdheid van de NCC betwist, aanvankelijk (slechts) het reguliere griffierecht is verschuldigd, zie hierna onder 13.

002-022 09-31 0010

14. Ter bescherming van de positie van partijen die naar hun mening ten onrechte worden betrokken in een procedure bij de NCC acht de adviescommissie verder van belang dat in de wet uitdrukkelijk wordt opgenomen dat het beroep op onbevoegdheid van de NCC in het Nederlands kan worden gedaan. Het voorgestelde artikel 30r lid 4 Rv bepaalt nu slechts dat een uitspraak over het verweer dat de zaak niet door de NCC moet worden behandeld, maar door een andere rechter, in het Nederlands wordt gedaan. Uit de toelichting⁸ lijkt te volgen dat de bedoeling is dat het verweer dat de NCC niet bevoegd is, in het Nederlands kan worden gevoerd, maar dit komt in het wetsvoorstel niet tot uitdrukking. De adviescommissie adviseert daarom in artikel 30r lid 4 Rv na de eerste zin de volgende tekst in te voegen:

"Het verweer dat de zaak niet door de internationale handelskamer van de rechtbank of van het gerechtshof Amsterdam moet worden behandeld, maar door een andere rechter, mag worden gevoerd in de Nederlandse taal. Een uitspraak over dit verweer doet de rechter in de Nederlandse taal."

15. Het verdient aanbeveling in de toelichting duidelijkheid te scheppen over het mogelijke verloop van de procedure na een onbevoegdverklaring door de NCC, om te voorkomen dat partijen hierbij fouten maken die weer tot appel- of cassatieprocedures leiden, met alle tijd en kosten van dien. Hier zijn verschillende gevallen denkbaar:
- a. Indien de rechter beslist dat niet de NCC maar een andere Nederlandse rechter relatief bevoegd is, zal de zaak op grond van artikel 110 Rv naar deze rechter worden verwezen. Tegen een dergelijk vonnis is op grond van artikel 110 lid 3 Rv geen hogere voorziening toegelaten. De rechter naar wie de zaak is verwezen, is aan die verwijzing gebonden. Omdat in hoger beroep de regels van relatieve competentie van openbare orde zijn, is in appel relatief bevoegd de hogere rechter binnen wiens rechtsgebied de rechter die in eerste aanleg vonnis heeft gewezen, zitting houdt. Indien dit buiten het ressort Amsterdam valt, kan in hoger beroep niet (alsnog) bij de NCCA worden geprocedeerd, ook niet als partijen dat uitdrukkelijk overeen zouden komen.
  - b. Indien de rechter beslist dat de Nederlandse rechter geen rechtsmacht heeft, is sprake van een eindvonnis, waartegen hoger beroep openstaat. De adviescommissie acht het wenselijk dat in het wetsvoorstel duidelijk wordt gemaakt bij welke appelrechter het beroep moet worden ingesteld (het gerechtshof Amsterdam of de NCCA). In de overwegingen moet tevens worden betrokken dat als het beroep moet worden ingesteld (niet bij de NCCA maar) bij het gerechtshof Amsterdam, dat via het portal van KEI zal moeten.
  - c. Indien hoger beroep is ingesteld tegen een vonnis van de NCC waarbij is beslist dat de Nederlandse rechter geen rechtsmacht heeft en dit vonnis in hoger beroep wordt vernietigd met vaststelling dat wel een geldige forumkeuze voor de NCC bestaat, zal de appelrechter de zaak terugverwijzen naar de NCC.⁹

⁸ MvT, p. 4 ("... in het Nederlands hun verweer tegen de rechtsgang bij de NCC kunnen aanvoeren") en p. 9 ("Op grond van het vierde lid wordt een dergelijke procedure in het Nederlands gevoerd en doet de NCC in het Nederlands uitspraak").

⁹ Zie artikel 76 Rv: "Indien de rechter in hoger beroep een vonnis of beschikking van een lagere rechter, waarbij deze zich onbevoegd had verklaard wegens ontbreken van rechtsmacht of in verband met een overeenkomst tot arbitrage, vernietigt, verwijst de rechter de zaak naar deze lagere rechter om op de hoofdzaak te worden beslist, tenzij partijen verklaren te verlangen dat de rechter in beroep de zaak aan zich houdt."

Conservatoir beslag

16. Het voorgestelde artikel 30r lid 3 Rv bepaalt dat als partijen zijn overeengekomen om in het Engels bij de NCC te procederen, de voorzieningenrechter van de rechtbank Amsterdam mede bevoegd is voor het in het Engels behandelen van zaken die door de wet aan de voorzieningenrechter zijn opgedragen. Volgens de toelichting "*ligt voor de hand dat indien Engelstalig procederen bij de Nederlandse rechter mogelijk wordt gemaakt, dit ook te laten gelden voor de voorzieningenrechter die hangende of voorafgaand aan de bodemprocedure kan worden aangezocht*".¹⁰ In dit kader mist de adviescommissie een regeling voor de bevoegdheid van de voorzieningenrechter van de NCC voor het vragen van verlof voor het leggen van conservatoir beslag (een Europees bankbeslag daar onder begrepen) voor een vordering waarvoor de eis in de hoofdzaak wordt ingesteld voor de NCC. Het is wenselijk om indien in de hoofdzaak voor de NCC in het Engels kan worden geprocedeerd, dat ook mogelijk te maken voor het vragen van verlof voor het leggen van conservatoir beslag.
17. Artikel 700 lid 1 Rv bepaalt dat voor het leggen van conservatoir beslag verlof is vereist van de voorzieningenrechter van de rechtbank binnen welker rechtsgebied zich een of meer van de betrokken zaken bevinden, dan wel, indien het beslag niet op zaken betrekking heeft, de schuldenaar of degenen onder wie het beslag gelegd wordt, woonplaats heeft. Dit betekent dat de eiser in een procedure die voor de NCC wordt gevoerd, of waarbij de eis in de hoofdzaak voor de NCC moet worden ingesteld, dit verlof niet (in het Engels) bij de voorzieningenrechter van de NCC kan verzoeken. Dit acht de adviescommissie voor de internationale praktijk onwenselijk. Zij stelt daarom voor aan artikel 700 lid 1 Rv de volgende volzinnen toe te voegen:
- "Indien de eis in de hoofdzaak aanhangig is bij de internationale handelskamer van de rechtbank Amsterdam ("Netherlands Commercial Court"), is voor het leggen van conservatoir beslag verlof vereist van de voorzieningenrechter van de Netherlands Commercial Court. Indien de eis in de hoofdzaak nog niet is ingesteld en partijen uitdrukkelijk zijn overeengekomen dat de Netherlands Commercial Court bevoegd is kennis te nemen van de eis in de hoofdzaak, kan het verlof mede worden verzocht bij de voorzieningenrechter van de Netherlands Commercial Court."
18. Aan artikel 700 lid 2 Rv dient na de eerste zin de volgende volzin te worden toegevoegd:
- "Indien het verlof op grond van lid 1 wordt gevraagd bij de voorzieningenrechter van de Netherlands Commercial Court, kan de procesinleiding worden opgesteld in de Engelse taal."
19. Het voorgaande geldt mutatis mutandis voor het verkrijgen van verlof voor het leggen van een Europees bankbeslag.
20. Artikel 705 lid 1 Rv bepaalt dat de voorzieningenrechter die verlof tot het beslag heeft gegeven, rechtdoende in kort geding, het beslag op vordering van elke belanghebbende opheffen, onverminderd de bevoegdheid van de gewone rechter. Deze bevoegdheid is volgens vaste jurisprudentie niet exclusief. De adviescommissie acht het wenselijk dat als het verlof voor het leggen van conservatoir beslag is gegeven door de voorzieningenrechter

¹⁰ MvT, p. 9.

van de NCC, deze voorzieningenrechter ook exclusief bevoegd is te beslissen in een kort geding als bedoeld in artikel 705 Rv. Als de eis in de hoofdzaak nog niet aanhangig is bij de NCC en de verweerder in het kader van een opheffingskortgeding bij de voorzieningenrechter van de NCC de bevoegdheid van de NCC betwist, verwijst de voorzieningenrechter van de NCC de zaak in de stand waarin die zich bevindt, naar de bevoegde gewone rechter indien hij het bevoegdheidsverweer gegrond acht.

Samenhang met KEI

21. Uit de toelichting blijkt dat het bij de NCC mogelijk zal zijn digitaal te procederen en dat daartoe een Engelstalig digitaal systeem wordt ontwikkeld dat op termijn opgenomen zou kunnen worden in het systeem dat in het kader van KEI momenteel wordt voorbereid.¹¹
22. De adviescommissie kan zich goed voorstellen dat voor de NCC een eigen digitaal systeem wordt ontwikkeld, dat – in elk geval in eerste instantie – los zal staan van KEI. Het is wenselijk dat de NCC(A) van start kan gaan ongeacht de implementatie van KEI bij de rechtbank en het gerechtshof Amsterdam op dat moment. Een en ander laat onverlet dat op een gegeven moment kan worden bezien of het digitale systeem van de NCC(A) opgenomen kan worden in het KEI-systeem.

---

¹¹ MvT, p. 5.

CONSULTATIEREACTIE ADVIESCOMMISSIE BUITENLAND

Betekenis van de rechtspraak voor de economie

1. De wetenschap dat bedrijven bij een geschil een beroep kunnen doen op een onpartijdige en integere en deskundige rechter die snel en met gevoel voor de praktijk een beslissing neemt, draagt bij aan het vertrouwen dat nodig is voor investeren en handel drijven. In een snel veranderende wereld is die verworvenheid echter niet vanzelfsprekend en zijn investeringen in de juridische infrastructuur noodzakelijk. Ook arbitrage en mediation behoren daartoe. De kwaliteit van de juridische infrastructuur bepaalt dan ook mede de welvaart van een land. Om deze reden is deze kwaliteit een van de indicatoren ter bepaling van de concurrentiekracht en handelspositie van landen in internationale rankings, zoals die van het World Economic Forum (WEF). The Global Competitiveness Report 2015-2017 van K. Schaub.
2. De spil van de juridische infrastructuur is de toegang tot de onafhankelijke en onpartijdige rechter. Het is de kwaliteit van diens uitspraak en de snelheid waarmee deze kan worden verkregen, die bepaalt of de naleving van regels daadwerkelijk kan worden afgedwongen en rechten effectief kunnen worden beschermd. Als bijvoorbeeld bij contractbreuk geen (snelle) gang naar de (civiele) rechter mogelijk is, verliezen contracten aan betekenis, worden investeringen onzeker en kunnen (onnodige) financiële problemen ontstaan.

Invloed op economische groei

3. Een aanzienlijk deel van de economische groei in ons land kan worden toegeschreven aan de goede juridische infrastructuur, waarvan de rechtspraak een essentieel onderdeel is (Van Veldhoven, 2005). Onafhankelijkheid en effectiviteit van de rechtspraak behoren tot de concurrentiepositie factoren in het Global Competitiveness Report van WEF en het global enabling trade report 2014 van WEF. Nederland scoort hoog in deze factoren, maar in afnemende mate.
4. Goede rechtspraak trekt belangrijke internationale hoofdvestigingen aan. Belangrijke hoofdvestigingen procederen in het eigen land en daardoor zijn er veel internationale geschillen in dat land. Hier is dus een positieve cirkel tussen de rechtspraak en het internationale vestigingsklimaat voor hoofdvestigingen. Indien men over de afgelopen eeuwen kijkt naar de groei van het nationaal product en daarnaast naar de groei van het recht is het opvallend dat het recht sedert 1900 exponentieel is gegroeid en in versterkte mate zal doorgroeien.

Betekenis van goede rechtspraak voor het vestigingsklimaat

5. Uit het vorenstaande blijkt dat de kwaliteit van de rechtspraak voor de concurrentiepositie van Nederland als vestigingsland van belang is. In de media wordt continu gesproken over de fiscaliteit die zo'n belangrijk aspect zou zijn voor het vestigingsklimaat. Dat is bepaald niet de enige factor. Goede rechtspraak en goede dienstverlening door de advocatuur zijn evenzeer belangrijke factoren.

Betekenis van NCC voor economie en vestigingsklimaat, dus BV Nederland

6. Doordat bedrijven steeds meer op internationaal niveau opereren (globalisering van de economie) bestaat er wereldwijd in toenemende mate behoefte aan Engelstalige geschilbeslechting, ook in niet Engelstalige jurisdicties. Het Engels is de meest gebruikte voertaal in de internationale handel, contracten worden steeds vaker in het Engels opgesteld en de juridisch, fiscaal en commercieel adviseurs corresponderen steeds meer in het Engels met hun internationaal opererende cliënten.
7. In zijn rapport 'Nederland Handelsland. Het perspectief van de transactiekosten' heeft de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (2003, nr. 66) gewezen op het belang van een voorziening voor de behandeling van internationale handelszaken door de overheidsrechter waar in het Engels kan worden geprocedeerd voor de handelspositie van Nederland. Door het voeren van een procedure in het Engels kunnen partijen de rechterlijke procedure inzake hun internationale geschil beter laten aansluiten bij hun gangbare zakelijke praktijk en daarmee veel tijd en aanzienlijke vertaalkosten besparen. Ook de communicatie met een buitenlands hoofdkantoor en de inzet van niet-Nederlands sprekende juristen bij internationale én in Nederland gevestigde ondernemingen worden hiermee (aanzienlijk) vergemakkelijkt. Bedrijven die internationaal en in Nederland opereren zullen geen taalbarrière meer ervaren indien zij kiezen voor geschilbeslechting bij de Nederlandse rechter in de Engelse taal.
8. Nederland is een handelsland bij uitstek. Wat voor vele landen geldt als belangrijk, namelijk dat er rechtspraak in het Engels is, geldt voor een handelsland a fortiori. Nederland staat bovenaan op de lijstjes voor het civiele recht. De leider mag niet stilzitten en moet innoveren. Nu is het verschijnsel Commercial Court de innovatie van deze jaren en juist in handelslanden Singapore, Dubai, UK. Om aan de top te blijven is de innovatie van invoering NCC essentieel voor de BV Nederland. (Zie weer Rapport Nederland Handelsland van het WRvR-beleid, Nederland Handelsland).

Het wetsvoorstel

9. Voor de acceptatie van de uitkomsten van de procedures, en daarmee het succes van het NCC, is het van belang dat er zal worden voorzien in:
  - (i) een goede regie, met ook pre-hearing instructie;
  - (ii) de mogelijkheid van een proces op maat, waarbij partijen kunnen kiezen voor bewijslevering volgens van de internationaal geaccepteerde regels omtrent bewijslevering, zoals de IBA rules on taking evidence (die ook voor een ontlasting van de rechters kunnen leiden);
  - (iii) meer ruimte voor mondelinge behandelingen, zoals ook wordt geboden bij de gespecialiseerde Ondernemingskamer en in de IE praktijk bij de rechtbank Den Haag;
  - (iv) deugdelijk gemotiveerde beslissingen, juist ook om inzicht te geven in de kwaliteit van het Nederlands recht. Er zal veel geëist worden van de rechters en het is begrijpelijk dat daar een hoger griffierecht bij hoort.
10. De adviescommissie verwacht dat de praktijk zoals die zich rond het NCC zal ontwikkelen een bijdrage zal kunnen leveren aan de ontwikkeling van de (specialisatie van) de rechtspraak in Nederland en de internationale acceptatie daarvan en daardoor aan de

positionering van Nederlands als een solide keuze voor goede rechtspraak, met alle economische effecten daarvan voor de BV Nederland, d.w.z. allen die bij de rechtspleging direct of indirect betrokken zijn.

11. Daar waar toegang tot het NCC is bepaald op basis van zowel een bewuste keuze als het bestaan van een genoegzame internationale context, is het wel de vraag of de uitsluiting van zaken die tot de bevoegdheid van de kantonrechter behoren (zie art. 30r, lid 1 slot Rv) noodzakelijk is. Indien zich een internationale agentuurzaak voordoet, bijvoorbeeld in de financiële- of de telecomsector, zou de toegang tot het NCC niet ratione materiae uitgesloten moeten zijn, indien beide partijen die rechterskeuze wel willen maken. Hetzelfde geldt voor complexe internationale arbeidscontracten.